

Nr 139.

Av herr **Jonsson** i Skedsbygd **m. fl.**, om anslag för bidrag till underhåll av enskilda vägar **m. m.**

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 18 oktober 1941 angående anslagsäskande till riksdagen har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen för underhåll av enskilda vägar begärt ett anslag av 300 000 kronor för budgetåret 1942/43. Med hänsyn till den beräknade behållningen av 1 000 000 kronor för detta ändamål skulle enligt styrelsens mening endast 100 000 kronor i nytt anslag behövas, men för att möta eventuellt uppkommande oförutsedda bidragsbehov vore dock en summa av 300 000 kronor önskvärd. Till motivering härför anför styrelsen:

»Uppskattningen av underhållskostnaderna verkställdes i samband med besiktning av vägarna under hösten 1939 och försommaren 1940, varvid då gällande dagsverks- och materialpriser lades till grund för kostnadernas beräkning. Kontrakt har tecknats mellan väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och vederbörande intressenter angående underhållets utförande. Sedan nämnda tid hava emellertid väsentliga stegringar av kostnaderna inträtt, främst på grund av de ökade utgifter för framtransport av grus, vilka föranledas av höjda arbetspriser och svårigheten att erhålla gengasdrivna lastbilar samt dessas mindre lastförmåga jämfört med bensindrivna bilar, särskilt kännbart å backiga vägar. Till styrelsen ha inkommit ett flertal framställningar om att underhållsbidragen för kalenderåret 1941 måtte ökas.»

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen anser alltså för sin del att en viss höjning av de beräknade underhållskostnaderna för sagda år måste anses skälig och berättigad. Eftersom den allmänna prisstegringen vore tämligen likformigt fördelad över hela landet anser styrelsen en generell förhöjning av underhållsbidragen med högst 25 procent vara att förorda.

Utöver vad väg- och vattenbyggnadsstyrelsen anfört må framhållas, att även utförandet av övriga förekommande underhållsarbeten såsom dikesrensningar, röjningar och dyl., som fordra manuell arbetskraft, ha undergått kostnadsstegringar. Väghållarna, som i regel äro mindre jordbrukare, kunna i de flesta fall icke själva hinna med att utföra sådant arbete, utan måste härför använda sig av lejd arbetskraft och äro sålunda tvingade att vidkännas ökade utgifter.

Kungl. Maj:t har dock i årets statsverksproposition under sjätte huvudtiteln endast upptagit ett belopp av 100 000 kronor för bidrag till underhåll

av enskilda vägar. Chefen för kommunikationsdepartementet gör vidare gällande, att någon reglering av kostnaderna icke bör ske inom den 5-årsperiod, som varje uppskattningsförrättning författningsenligt skall gälla. Detta synes oss emellertid icke tillämpligt under nu rådande förhållanden. En väg, vars underhållskostnad råkar bli uppskattad omedelbart före en prisstegring, får sålunda dras med en låg uppskattning under fyra år, medan en väg, som uppskattas under nästföljande år, kommer i en gynnsammare ställning under åtminstone fyra år. Då jordbrukets produkter äro underkastade prisreglering och kostnaderna för enskilda vägars underhåll intimt sammanhånga med jordbrukarnas produktionskostnader, synes en reglering av underhållsbidraget med hänsyn till prisstegringarna fullt rättvis.

Förhållandet ställer sig helt annorlunda under normala tider, och det är klart, att tillfälliga fluktuationer i underhållskostnaderna såsom t. ex. en särskilt svår tjällossning, snörik vinter eller dylikt icke böra få inverka på bidragets storlek.

En av orsakerna till att det hittills beviljade anslaget icke i sin helhet tagits i anspråk är, att administrationen för uppskattning och fördelning av detsamma först måste skapas, vilket tog avsevärd tid.

Såsom exempel kan anföras, att anslag som söktes år 1939 och som efter år 1940 skedd uppskattning beviljades först kunde utbetalas år 1941.

En annan orsak torde vara att kännedom i stor utsträckning saknats om att bidrag till underhållet kunde erhållas, samt att de underhållsskyldiga i många fall ställt sig avvaktande för att kunna bedöma vilka fordringar som ställdes på underhållet.

Det är emellertid att förvänta, att sedan erfarenheter härom vunnits antalet ansökningar kommer att avsevärt utökas.

Under sådana förhållanden anse vi skäl föreligga att till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förfogande ställes av styrelsen begärt belopp, varigenom denna för landsbygden så viktiga bidragsform kan i full utsträckning upprätthållas. Även torde, med hänsyn till nu rådande försörjningsläge, skäl föreligga att icke allt för strikt hålla på fastställd ansökningstid, varigenom ur folkförsörjningssynpunkt nyttiga och nödvändiga trafikleder icke inom rimlig tid kunna tjäna samfärdseln.

Den av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreslagna höjningen med bidragen för bestridande av oförutsedda kostnader synes oss därför väl motiverad och ingalunda för hög. Kostnaderna för en sådan höjning kunna täckas, ifall det av styrelsen äskade anslaget på 300 000 kronor till underhåll av enskilda vägar beviljas.

Med stöd av vad som anförts få vi därför hemställa,

att riksdagen i bidrag till underhåll av enskilda vägar m. m. för budgetåret 1942/43 måtte anvisa ett reservations-

anslag av 300 000 kronor att avräknas mot automobilskatte-
medlen.

Stockholm den 23 januari 1942.

Arvid Jonsson.

Aron Gustafsson
i Lekåsa.

Th. Gardell.

K. E. Hansson.

Sam. B. Norup.

Hj. R. Nilson
i Spånstad.

Sven Andersson,
Vigelsbo.

Osc. Werner.

C. O. Carlsson,
Bakeröd.

Victor J. Mattsson.

Anders Pettersson
i Dahl.

Per Persson,
Norrby.
